

Sahabin 'Iyad ibn Ghanm

Innehåll

- 'Iyad ibn Ghanms härstamning
- När antog 'Iyad ibn Ghanm islam?
- 'Iyad ibn Ghanms biografi
- 'Iyads erövringar i Irak
- 'Iyad ibn Ghanms erövringar i al-Jazira al-Furatiyya
- Erövringen av Armenien
- När dog 'Iyad ibn Ghanm?

Den ädle sahabin **'Iyad ibn Ghanm al-Fihri** må Allah vara nöjd med honom var en av de viktigaste befälhavarna i de islamiska erövringarna i Irak, al-Sham, al-Jazira al-Furatiyya och Armenien. Hans liv var fyllt av jihad och fälttåg; han tillbringade sitt liv med att gå från en erövring till en annan, och han var en av Qurayshs ädlingar. Förutom sin tapperhet på slagfältet var han också känd för sin stora generositet.

'Iyad ibn Ghanms härstamning

Hans fullständiga namn är: **'Iyad ibn Ghanm ibn Zuhayr ibn Abi Shaddad ibn Rabi'a ibn Hilal ibn Wahib ibn Dabba ibn al-Harith ibn Fihri ibn Malik ibn al-Nadr ibn Kinana ibn Khuzayma ibn Mudrika ibn Ilyas ibn Mudar ibn Nizar ibn Ma'd ibn 'Adnan.**

Det sägs också att han var **ash'ari**, och att han var kusin till **Abu Obayda ibn al-Jarrah** må Allah vara nöjd med honom.

När antog 'Iyad ibn Ghanm islam?

'Iyad må Allah vara nöjd med honom antog islam **före Hudaybiyya-fördraget**, när han var omkring **45 år gammal**. Han deltog i många av Profetens ﷺ slag och händelser, bland annat **Khandaq**, och vissa nämner även **Badr** och **Uhud**.

Ibn Sa'd skriver i *al-Tabaqat* att han bevittnade Hudaybiyya och alla efterföljande slag, och att han var en av de fem befälhavarna i **slaget vid al-Yarmuk**.

'Iyad ibn Ghanms biografi

Han var en gudfruktig, asketisk och mycket rättfärdig man. Han rörde aldrig muslimernas pengar och använde inte sin position för att gynna sina släktingar.

När Abu Obayda utsåg honom till guvernör över delar av al-Sham kom några av hans släktingar och bad om ekonomiskt stöd. Han gav dem **10 dinarer var av sina egna pengar**, men de blev missnöjda eftersom de ville ha mer.

De sade: "Du har ingen ursäkt — du är guvernör över halva al-Sham och ger oss bara så lite att det knappt räcker hem."

Han svarade:

"Vill ni att jag ska stjäla Guds pengar? Vid Gud, att sågas itu eller hyvlas som trä är mer älskat för mig än att jag skulle förråda en enda dirham."

De sade: "Vi ursäktar dig i fråga om dina egna pengar, men ge oss ämbeten så att vi får del av det folk ger dig."

Han svarade:

"Jag känner er som goda och dygdiga, men om Omar ibn

al-Khattab får veta att jag utsett mina släktingar kommer han att klandra mig.”

De sade: ”Men Abu Obayda utsåg dig, och du är hans släkting.”

Han svarade:

”Jag är inte för Omar vad Abu Obayda är.”

De gick därifrån och klandrade honom för att han inte gav dem pengar eller ämbeten.

Han var också känd för sin generositet och kallades ”**Zad al-Rakib**” (”Den resandes proviant”), eftersom han brukade mata folk, och om han inte hade något hemma slaktade han sin egen kamel. Han dog utan att lämna något efter sig till sin familj.

‘Iyads erövringar i Irak

Irakerövringarna under Abu Bakr al-Siddiq må Allah vara nöjd med honom var det första steget efter riddakrigens slut. Efter att ha återställt stabiliteten i Arabiska halvön och Jemen ägnade han sig åt erövringarna. Många befälhavare spelade en viktig roll, bland dem **Khalid ibn al-Walid** och **‘Iyad ibn Ghanm**.

Abu Bakr utrustade två arméer:

1. Khalid ibn al-Walids armé

Han marscherade mot Irak år 12 e.H. och fick förstärkningar från Abu Bakr.

2. ‘Iyad ibn Ghanms armé

Han befann sig mellan **al-Nibaj** och **al-Hijaz**, mitt mellan Mecka och Basra. Abu Bakr befallde honom att gå in i Irak från dess nordöstra del, börja vid **al-Musaykh** vid gränsen till al-Sham och Irak, och marschera tills han mötte Khalid.

Abu Bakr skrev till båda att **den som först nådde al-Hira skulle bli dess befälhavare**, eftersom al-Hira var Iraks hjärta och nära persernas

huvudstad al-Mada'in.

'Iyad ibn Ghanms erövringar i al-Jazira al-Furatiyya

Folket i al-Jazira förberedde sig för att hjälpa bysantinerna att anfälla muslimerna i Hims. Omar ibn al-Khattab fick veta att de samlade en armé på **30 000** för att stödja romarna. Han befallde **Sa'd ibn Abi Waqqas** i Kufa att skicka **al-Qa'qa'** med en armé till al-Jazira.

Tre arméer marscherade från Kufa, och 'Iyad ibn Ghanm var **överbefälhavare**. Muslimerna lyckades avskräcka folket i al-Jazira, som drog sig tillbaka från belägringen av Hims.

'Iyad ledde också belägringen av **Halab (Aleppo)**. Abu Obayda utsåg honom till ansvarig för erövringarna i hela al-Jazira, och Omar bekräftade detta.

Erövringen av Armenien

Efter att muslimerna erövat al-Jazira år 17 eller 19 e.H. befann de sig vid gränsen till Armenien. Regionen utgjorde en strategisk fara eftersom romarna kunde använda den som bas för att anfälla de muslimska områdena.

År **22 e.H.** erövrade muslimerna **Azerbajdzjan**, vilket gjorde att de nådde Armeniens östra gräns. De började därför planera att erövra Armenien.

'Iyad ibn Ghanm var den **förste** som marscherade in i Armenien. Han korsade **al-Darb**, vägen mellan Tarsus och romarnas land. Han erövrade stad efter stad:

- **Arzan**
- **Badhlis** — genom fredsavtal mot jizya, och han lät dess kung behålla sin position tills han dog

Sedan gick han mot **Akhlāt**. Dess kung vägrade islam och jizya, men hans dotter **Tariyun** antog islam tillsammans med sin make **Yarghun**. Hon övertalade sin far att abdikera och dödade honom sedan. Hon anslöt sig till muslimerna med sin armé, och ett stort slag utkämpades som slutade med seger.

'Iyad utsåg henne till ledare över sitt folk och återvände till Irak.

Erövringarna i Armenien fortsattes av:

- Othman ibn Abi al-'As
- Suraqa ibn 'Amr

Muslimerna lyckades erövra **Bab al-Abwab** och **Muqan**.

När dog 'Iyad ibn Ghanm?

Efter ett liv fyllt av jihad, där han erövrade många områden i Irak, al-Sham, al-Jazira och Armenien, dog 'Iyad ibn Ghanm år **20 e.H.**, vid **60 års ålder**.

Källor

- al-Baladhuri: *Futuh al-Buldan*
- al-Tabari: *Tarikh al-Rusul wa-l-Muluk*
- Ibn Sa'd: *al-Tabaqat al-Kubra*
- Ibn al-Athir: *Usd al-Ghaba fi Ma'rifat Akhbar al-Sahaba*
- al-Zarkali: *al-A'lam*
- Ibn al-Athir: *al-Kamil fi al-Tarikh*
- al-'Asqalani: *al-Isaba fi Tamyiz al-Sahaba*
- Qissat al-Islam: *'Iyad ibn Ghanm*